

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Strategi och digitalisering
Andreas Hölne

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-06-24

RS 2019-0617

Regionstyrelsen

Yttrande över betänkandet Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation (SOU 2019:14)

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Region Stockholm att lämna synpunkter på betänkandet Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Sammanfattning av Betänkandet Ett säkert statligt ID-kort - med e-legitimation (SOU 2019:14)

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande över betänkandet Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation (SOU 2019:14).

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning

Utredningens uppdrag har varit att utreda och lämna förslag till förändringar av de krav och rutiner som gäller för svenska identitetshandlingar i syfte att minska det ökande antalet bedrägerier som begås med användning av förfalskade handlingar.

Utredningen föreslår en ny lag och förordning om statliga identitetshandlingar med bestämmelser om ett statligt identitetskort och en statlig e-legitimation. Id-kortet kan utfärdas med eller utan funktion som resehandling och ersätter både det nationella identitetskortet och identitetskortet för folkbokförda i Sverige. Att id-kortet utfärdas med funktion som resehandling innebär att det, förutom att användas som identitetshandling, även kan användas som resehandling i stället för pass

vid resor inom Schengen. Det överensstämmer med det som i dag gäller för det nationella identitetskortet.

Utredningen föreslår bland annat att endast pass och statliga identitetskort, det vill säga de kort som idag benämns nationellt identitetskort och identitetskort för folkbokförda i Sverige, bör godtas som fysiska identitetshandlingar i situationer som kräver en säker identifiering. Förslaget innebär att en och samma person ska endast kunna inneha ett statligt identitetskort med en statlig e-legitimation på högsta tillitsnivå – fyra (4).

Regionledningskontoret förordar att Region Stockholm ställer sig positiva till att stärka krav och rutiner som gäller för svenska identitetshandlingar då det har positiva effekter för våra verksamheter. Vidare anser kontoret att Region Stockholm bör se över möjligheten att använda det statliga ID-kortet istället för dagens SITHS-kort för identifiering om det införs. Detta skulle kunna medföra en minskad administration och minskade kostnader för korthantering då kraven på korten minskar om det inte ska uppfylla kraven som identitetshandling. Det fysiska tjänstekortet, som visar att personen arbetar inom Region Stockholm, kan då ersättas av ett enklare och billigare kort.

Bakgrund

Idag finns fem allmänt accepterade svenska fysiska identitetshandlingar – pass, nationellt identitets-kort, identitetskort för folkbokförda i Sverige, körkort och SIS-märkt id-kort. Vilka handlingar som generellt ska accepteras som identitetshandlingar regleras inte i författning. Det förekommer dock att det i myndighetsföreskrifter anges vilka identitetshandlingar som godtas för att identiteten ska anses styrkt inom några få specifika områden. I övrigt gäller som utgångspunkt att det är den som identitetshandlingen visas för, som avgör om den kan godtas som bevis för någons identitet.

Utredningen föreslår att staten ska utfärda en statlig e-legitimation, på högsta tillitsnivå, som ska kunna användas som en extra säkerhetsåtgärd när den enskilde i olika sammanhang identifierar sig vid ett personligt besök. Det förutsätter dock att den som kontrollerar identiteten har den tekniska utrustning som krävs och integration till utfärdaren för att kunna utnyttja utfärdarens funktion för identitetskontroll.

Utredningen förespråkar även att en e-legitimation som utfärdas av en statlig myndighet efter en grundidentifiering av en myndighet vid ett

personligt besök kan utgöra underlag vid utfärdande av andra e-legitimationer (s.k. id-växling). Det får till följd att även utfärdandeprocessen beträffande andra e-legitimationer som utfärdas med stöd av den statliga blir säkrare.

Även om avsikten är att den statliga e-legitimationen ska kunna användas inom stora delar av samhället bedömer utredningen att det finns ett behov av att kunna meddela föreskrifter om villkor avseende i vilka situationer eller hos vilka aktörer den statliga e-legitimationen ska kunna användas. Syftet är att den statliga e-legitimationen ska kunna användas för att identifiera användare i olika e-tjänster hos både myndigheter och privata aktörer.

Av utredningen framgår att SIS-märkta id-kort, om förslaget blir lag, inte kommer att godtas som identitetshandling i situationer där det finns behov av en säker identifiering. Ett av skälen som anges för förslaget är att de SIS-märkta id-korten utfärdas av privata aktörer och staten har begränsade möjligheter till insyn och påverkan.

Utredningen lämnar dock öppet för att det kan finnas situationer då en enklare legitimation än den statliga kan godtas. Användningen av mindre säkra handlingar bör dock begränsas genom att det uppställs krav på användande av de statliga fysiska identitetshandlingarna i situationer där det är särskilt viktigt med en säker identifiering. Användandet av andra fysiska identitetshandlingar behöver regleras och utredningen menar att det bör ske genom bestämmelser om vilka handlingar som ska godtas för att styrka identiteten ska införas i de författningar som reglerar de förfaranden där man menar att det är av störst vikt att säkra identifieringsprocessen.

Utredningen framhåller att förslaget medför konsekvenser för företag som utfärdar SIS-märkta id-kort. Utredningen menar att sådana kort inte längre ska godtas i alla situationer. Förslaget innebär dock inte något förbud mot att utfärda sådana kort.

Detta påverkar Region Stockholm då verksamheterna använder SIS-märkta id-kort som är en nationell legitimation - identifieringstjänst SITHS (Säker IT i Hälso- och Sjukvården). SITHS är en säkerhetslösning och e-legitimation som gör det möjligt för användare att identifiera sig med stark autentisering vid inloggning i e-tjänster. Syftet med SITHS-kort är framförallt att uppfylla nationella krav på säkerhet och identifiering vid inloggning och signering i system där patientinformation hanteras.

Förutom detta kan SITHS även användas för elektronisk signering av avtal och fakturor, tillträde till arbetsplats och inloggning i dator. Id-kortet kan idag även nyttjas av innehavaren för att:

- ansökan om pass och nationellt id-kort,
- ansöka om id-kort för folkbokförda,
- förarprov/ansökan om körkort, utlämnande av körkort, och
- åtgärder mot penningtvätt.

ID-kortet kan också användas vid utlämning av paket, rekommenderat brev eller postförskott.

Förslaget föreslås träda i kraft 2022-01-01.

Av förslaget till övergångsbestämmelser framgår att SIS-märkt identitetskort ska kunna användas för att styrka identiteten vid utfärdande av en statlig identitetshandling under ett år efter ikraft-trädandet.

Överväganden

Region Stockholms yttrande till Justitiedepartementet över betänkandet Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation (SOU 2019:14).

Att stärka krav och rutiner som gäller för svenska identitetshandlingar i syfte att minska det ökande antalet bedrägerier som begås med användning av förfälskade handlingar välkomnas av kontoret. Detta då ett säkrare ID-kort även skulle kunna bidra till att minska risken för bedrägerier även inom Region Stockholms verksamhetsområden.

Regionledningskontoret välkomnar också en säker statlig e-legitimation som grund för identifiering i den elektroniska världen. Kontoret anser att det vore önskvärt att även i den elektroniska världen gå mot en identitet och att den statliga e-legitimation skulle kunna ersätta våra SITHS-kort. Detta skulle kunna stärka att personen är den som personen utger sig för att vara vilket inom hälso- och sjukvården är extra viktigt. Att använda en statlig e-legitimation skulle även minska det administrativa arbetet för hantering av egna kort.

Effekterna av att använda ett statligt ID-kort blir att de SITHS-kort som idag används inte kommer behövas i samma utsträckning. Däremot har vi i många situationer, bland annat inom vården, krav på synligt tjänstekort för att visa att personen arbetar för Region Stockholm. För dessa situationer kan ett separat tjänstekort utfärdas som då inte behöver uppfylla alla krav

som ställs på att utfärda ID-kort. Detta skulle innebära att personal skulle behöva visa två kort för att dels identifiera sig och dels bevisa att personen arbetar inom Region Stockholm. Flera andra offentliga verksamheter har en sådan hantering redan idag.

Att utredningen inte begränsar möjligheten för Region Stockholm att utfärda egna SITHS-kort ger organisationen en möjlighet att fortsätta arbeta med identitet såsom vi gör idag. Kontoret finner dock att Region Stockholm i form av säkrare rutiner och processer bör arbeta för att nyttja ett säkert statligt ID där det är möjligt, både inom den fysiska och den elektroniska världen, och att egenutgivna kort endast ska komplettera vid behov.

Från ett invånarperspektiv ser kontoret att det vore önskvärt att utvecklingen går mot en e-legitimation med så bred användning som möjligt både bland offentliga och privata organisationer för att invånaren inte ska behöva skaffa flera e-legitimationer.

Ekonomiska konsekvenser

Om förslaget realiserats finns potential till besparingar. Region Stockholm har idag omfattande kostnader kopplade till våra SITHS-kort och delar av dessa kostnader kommer troligtvis kunna minskas om vi går över till ett statligt ID-kort med e-legitimation. Då utredningen endast innehåller indikativa kostnadsuppgifter kan en sådan konsekvens däremot inte analyseras i detalj i detta läge.

Stefan Schildt
Tf. regiondirektör

Beslutsexpediering:

Akt
Justitiedepartementet

Godkänd av Stefan Schildt, 2019-06-24